

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

КОНСУЛЬТУВАННЯ ОСІБ ТА ЇХ РОДИН В СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

(назва навчальної дисципліни)

Психологія консультування

(назва освітньої програми)

Рік навчання 1, семестр 1

Форма навчання (денна, заочна)

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність

053 Психологія

(шифр, назва)

Освітній рівень

Магістерський

Кафедра та викладач Кафедра теоретичної і консультативної психології
Викладач: Некіз Т.А.
Лінк на профіль викладача у Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Qu8dGMYAAAAJ&hl=uk&oi=ao>
E-mail: t.a.nekiz@udu.edu.ua
Лінк на курс в Moodle:

I. Основна мета/цілі навчання Допомогти здобувачам опанувати основні методологічні аспекти психологічного консультування осіб та їх родин у складних життєвих обставинах; оволодіти прийомами та техніками проведення психологічного консультування; сформувати навички професійної взаємодії психолога з особами та їх родинами у складних життєвих обставинах.

II. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі *Навчальна дисципліна обов'язкова*
Цикл професійної підготовки

III. Обсяг навчальної дисципліни

<i>Кількість кредитів</i>	<i>3</i>
<i>Загальна кількість годин</i>	<i>90</i>
<i>Лекційні заняття</i>	<i>11</i>
<i>Семінарські/практичні заняття</i>	<i>10</i>
<i>Самостійна робота</i>	<i>69</i>

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни *Тема 1. Теоретичні основи консультування осіб та членів їх родин в складних життєвих обставинах.* Поняття складної життєвої ситуації. Види складних життєвих обставин.

Тема 2 Психологічні засоби терапії та корекції в складних життєвих обставинах. Організація консультативного процесу. Підготовка і проведення психологічного консультування, його етапи і процедури. Методи діагностики особливостей переживання складних життєвих обставин.

Тема 3. Особливості консультування осіб та їх родин у складних життєвих обставинах, пов'язаних із проблемами вікового та когнітивного розвитку. Похилий вік. Часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті. Невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; інвалідність.

Тема 4. Особливості консультування осіб та їх родин у складних життєвих обставинах, пов'язаних із проблемами соціального та матеріального благополуччя. Психічні та поведінкові розлади, у тому числі пов'язані із вживанням психоактивних речовин; бездомність; безробіття; малозабезпеченість; поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків; ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі.

Тема 5. Особливості консультування осіб та їх родин у складних життєвих обставинах, пов'язаних із проявами жорстокості. Жорстоке поводження з дитиною; домашнє насильство; насильство за ознакою статі; потрапляння в ситуацію торгівлі людьми.

Тема 6. Особливості консультування осіб та їх родин у складних життєвих обставинах, пов'язаних із природними стихійними лихами, ектогенними катастрофами та воєнними діями. Шкода, заподіяна пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією.

Тема 7. Шляхи виявлення ресурсів та фомування резильєнтності в процесі консультування осіб та їх родин в складних життєвих обставинах. Використання прийомів самопізнання та емоційно-вольової саморегуляції в роботі з клієнтами в процесі консультування в складних життєвих обставинах. Використання психоедукації в консультуванні.

V. Результати навчання

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології та психологічного консультування, що передбачають застосування основних психологічних теорій, методів і характеризуються комплексністю й невизначеністю умов.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

Результати навчання

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР12. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР13. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю - іспит.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Заловільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незаловільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, ґрунтовно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу*

Нормативна база освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова доступна за посиланням <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>, там здобувачі зможуть ознайомитись з такими нормативними документами:

Статут УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова, Правила внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про запобігання булінгу, Положення про академічну доброчесність УДУ, Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про формування вибіркової частини робочих навчальних планів УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова, Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова

VIII. Основні інформаційні ресурси

Основні джерела для вивчення навчальної дисципліни:

1. Васьківська С.В. П'ять вимірів психологічного консультування: Навчальний посібник. - К.: Ніка-центр, 2019. - 400 с.
2. Дацаківська О. Ю., Стельмах С. С., Максименко К. М. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Ч. 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія : посіб. Київ : ТОВ «ОБНОВА КОМПАНІ», 2021. 72 с.
3. Державний стандарт соціального супроводу сімей (осіб), які перебувають у складних життєвих обставинах.
URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/minsotspolitiki-ukrajin/nakaz-vid-31032016-318-pro-zatverdjennya-310472.html>
4. Державний стандарт соціальної послуги консультування затверджений Міністерством соціальної політики України 02.07.2015 № 678. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0866-15#Text>
5. Лозінська Н. С., Пішко І. О., Олійник В. О., Хоружий С. М., Сириця М. В. Практикум з індивідуального психологічного консультування військовослужбовців, ветеранів та членів їхніх сімей. Київ : ЦУЛ, 2023. 90 с.

-
6. Магдисюк Л. І. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
 7. Основи психоконсультування: навч. посіб./ упоряд. і ред.. Т. Л. Надвинична. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 194 с.
 8. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування: навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф. Андрєєва. Чернівці : ЧНУ. 2019. 356 с.
 9. Про соціальні послуги : Закон України від 16 листопада 2021 року № 1875-IX.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
 10. Семигіна Т. В. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
-